

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ШИРИНШО ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Стратегічні пріоритети розвитку економіки,
фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі,
менеджменту, публічного управління
в Україні та світі**

26 жовтня 2023 року

Біла Церква – 2023

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р. екон. наук, професор
Варченко О.М., д-р. екон. наук, професор
Димань Т.М., д-р. с.-г. наук, професор
Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук, доцент
Аріас Р., доктор філософії
Гассемі Нейжад Ж., доктор філософії
Паска І.М., д-р. екон. наук, професор
Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент
Ластовська І.О., канд. с.-г. наук, доцент

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук, доцент

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 26 жовтня 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 121 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

Список використаних джерел

1. Ткаченко А.М. Поняття, види продуктивних інновацій та запровадження їх у підприємство. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2015/3_2015/24.pdf
2. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про інноваційну діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 36, ст.266). Верховна Рада України. 2002
3. Максимюк О. Йозеф Шумпетер. Шлях відомого на весь світ економіста від Чернівців до Гарварду. URL: <https://shpalta.media/2020/06/08/jozef-shumpeter-shlyax-vidomogo-na-ves-svit-ekonomista-vid-chernivciv-do-garvardu/>
4. Ярандін В. А. Продуктивні інновації в сегменті кондитерських виробів преміум-класу. URL: <http://www.pdaa.edu.ua/np/pdf2/30.pdf>
5. Шемігон О.І. Інновації і їх роль у сучасному світі. The 4th International scientific and practical conference “Modern Achievements of Science and Technology” (June 9-10, 2020) Liber A, Stockholm, Sweden. 2020. V. 1. P. 47-51.
6. Ілляшенко Н.С., Шипуліна Ю.С. Особливості управління товарною інноваційною політикою промислового підприємства в умовах четвертої промислової революції. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-press/56570/3/Illiashenko_Osoblyvosti_upravlinnia_2022.pdf

УДК 657.471.66:338.432

ШЕПЕЛЬ І.В., канд. екон. наук, доцент

Херсонський державний аграрно-економічний університет

e-mail: inesashepel1972@gmail.com

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Визначені напрями вдосконалення фінансового обліку готової продукції сільськогосподарського виробництва за допомогою сучасних інформаційних програм BAS АГРО. Бухгалтерія, Agri: Бухгалтерія та Парус. Підприємство 8.0.

Ключові слова: облік, сільськогосподарська готова продукція, біологічні активи, витрати, об'єкти обліку.

I.V. Shepel

Kherson State Agrarian and Economic University

DIRECTIONS OF IMPROVING ACCOUNTING OF FINISHED AGRICULTURAL PRODUCTS

Abstract. The areas of improvement of financial accounting of finished products of agricultural production with the help of modern BAS AGRO information programs have been determined. Accounting, Agri: Accounting and Sailing. Enterprise 8.0.

Key words: accounting, finished agricultural products, biological assets, expenses, accounting objects

Розгляд проблеми облікового забезпечення управління витратами в підприємствах доцільно розпочати з дослідження витрат та собівартості, як економічних категорій і як об'єктів обліку. Не викликає заперечення той факт, що будь-який процес виробництва неможливий без витрачання необхідних ресурсів. Для

того, щоб виготовити новий продукт, необхідно використати (спожити виробничо) певні ресурси, які, прийнявши участь у процесі виробництва, перетворюються у новий продукт. Ціна спожитих в процесі виробництва ресурсів – це і є витрати виробництва. Практика, яка на сьогодні пішла значно далі теорії, показує, що для розуміння сутності витрат виробництва необхідно враховувати особливості окремої галузі. Це підтверджує прийняття міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» [1] та національного П(С)БО 30 «Біологічні активи» [2]. Первинний облік у рослинництві, за даних умов, необхідно організовувати так, щоб після кожної технологічної операції можна було б одержати підсумки в розрізі циклів (періодів), операцій, робіт відповідно до технологічних карт за видами витрат за кожною культурою центрів відповідальності.

Отже, на вибір та визначення методів обліку витрат впливає не тільки тип та характер виробництва, але й предмет обліку, цілі та задачі детального пізнання даного предмету в ринкових умовах. За допомогою останнього варіанту існує можливість визначати, контролювати та аналізувати витрати, випуск продукції та фінансові результати діяльності центрів відповідальності за кожним етапом технологічного процесу (переділу, фази, циклу); групувати витрати на змінні, умовно-змінні та постійні.

В сучасних умовах господарювання методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції рослинництва повинні бути гнучкими, простими у застосуванні. Тобто оперативність інформації постає на перше місце за її точність. На практиці бажання отримати точну облікову інформацію про витрати не завжди виправдано, тобто інформація отримана в результаті застосування справедливої оцінки згідно П(С)БО 30 «Біологічні активи» є не завжди достовірною.

Тому доцільно одночасно із визначенням справедливої вартості продукції рослинництва вираховувати собівартість даної продукції за кожним етапом технологічного процесу (переділу, фази, циклу), що створить можливість отримувати достовірну інформацію для управління та одночасно порівнювати її з справедливою вартістю на основі діючих ринкових цін.

Згідно із таким новим поглядом власне сільськогосподарська діяльність представляє собою процес управління біологічними перетвореннями з метою отримання додаткових біологічних активів та/або сільськогосподарської продукції, в результаті чого є ймовірність отримання економічних вигід (рис. 1).

Випущена з виробництва готова продукція здається на склад за накладними. В бухгалтерії на підставі накладних ведеться накопичувальна відомість випуску готової продукції, у якій відпущена продукція групується за видами і сортами (номенклатурними номерами) і відображається за двома оцінками – за обліковою вартістю (плановою собівартістю або за відпускними цінами без ПДВ) і фактичною собівартістю. Такий порядок оцінки зумовлений тим, що фактичну собівартість готової продукції, випущеної протягом місяця з виробництва, визначають тільки наприкінці місяця після відображення всіх прямих затрат і розподілу непрямих витрат та складання звітної калькуляції. Дані відомості випуску готової продукції є підставою для її оприбуткування.

Рис. 1. Уточнені об'єкти обліку витрат в сільськогосподарському виробництві

Як бачимо, нормативне регулювання оцінки готової продукції стосується майже всіх видів оборотних активів, коли вони виступають в ролі об'єктів оцінки для цілей бухгалтерського обліку.

Недоліком облікової практики є те, що рух вартості ТМЦ може не збігатися з фізичним рухом. Саме тут криється основна проблема, що полягає у розподілі вартості між використаними ТМЦ і тими, що залишилися на балансі на кінець звітного періоду. У загальному вигляді методика оцінки ТМЦ аграрних формувань може включати такі складові: єдине законодавчо-нормативне тлумачення сутності поняття «ТМЦ»; аналіз джерел інформації для визначення оцінки запасів і поточних біологічних активів. Як правило, ця інформація наявна в документації, тому необхідне дослідження первинного обліку готової продукції. Система обліку й калькулювання повних витрат передбачає, що в собівартість продукції включають усі витрати, пов'язані з процесом виробництва: прямі матеріали, пряма заробітна плата, інші прямі витрати, а також накладні загальновиробничі витрати. Викладений вище матеріал ґрунтується на системі обліку та калькулювання повних витрат (рис.2).

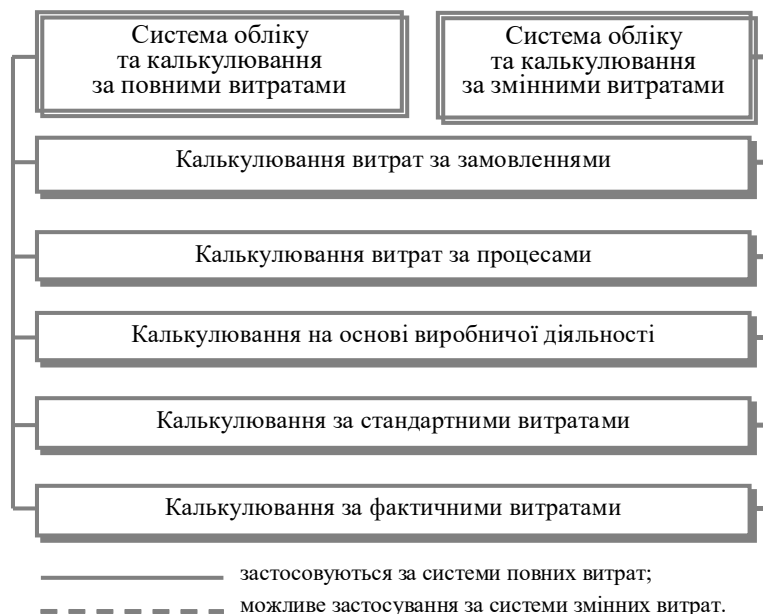

Рис. 2. Системи обліку й калькулювання (системи виробничого обліку)

Метою автоматизації є створення інформаційної бази, яка сприяє прийняттю управлінських рішень, вибору стратегії на основі аналізу господарської діяльності за різними показниками та досягненню конкурентноспроможності підприємства. З появою ЕОМ і використанням їх для обробки інформації з'явилася можливість автоматизувати рішення багатьох інформаційно-довідникових і розрахункових завдань.

За допомогою програм **BAS АГРО. Бухгалтерія** [3], Agri: Бухгалтерія [4] та Парус. Підприємство 8.0 [5]. є можливість ведення оперативного фінансового обліку витрат з використанням галузевих складових. Дає змогу здійснювати сучасний стан обліку витрат та калькулювання собівартості сільськогосподарської продукції, а також складати форми фінансової та внутрішньогосподарської звітності аграрних підприємств, її адекватності та інформаційного наповнення вимогам різних рівнів управління.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 (МСБО 41). Сільське господарство. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027#Text (дата звернення 07.10.2023).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення 07.10.2023).
3. **BAS АГРО. Бухгалтерія**. URL: <https://www.bas-soft.eu/soft/bas-sectoral/bas-agro-erp/#popularPosts> (дата звернення 23.09.2023).
4. Облік фактичних витрат і калькуляція собівартості. URL: <http://www.parus.ua/ua/149/> (дата звернення 02.10.2023).
5. Agri: бухгалтерія. URL: https://agrianalytica.com/uk/products_farmer_ac (дата звернення 24.09.2023).

УДК 519.246:331.5

ШЕПЕТА С.В., викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

ВСП «Тулчинський фаховий коледж ветеринарної медицини Білоцерківського НАУ»

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ВИПАДКІВ ПРИ РОЗВ'ЯЗУВАННІ СКЛАДНИХ І НЕТИПОВИХ ПРОБЛЕМ ПІД ЧАС ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

Описано методи самостійного пошуку роботи, використання теоретичних знань у практиці, формування вмінь розв'язувати проблеми приймати складні нетипові рішення узагальнювати та аналізувати інформацію.

Ключові слова. Працевлаштування, роботодавці, метод випадків, інноватика в позааудиторній та гуртковій роботі.

S.V. Shepeta

Tulhin College of Veterinary Medicine of Bila Tserkva National Agrarian University

APPLICATION TO SITUATIONS SOLVING THE COMPLEX PROBLEMS AND ATYPICAL IN-SERVICE

Abstract. Cooperation with the Centr the staff of employ students – enables students to develop

Третяк А.М., Третяк В.М., Гунько Л.А., Третяк Н.А. РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕКОНОМІКИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ.....	81
Третяк А.М., Третяк В.М., Капінос Н. О., Прядка Т.М., Третяк Н.А. ВІДТВОРЮВАЛЬНА РЕНТА ТА ЕКОЛОГІЧНИЙ КАПІТАЛ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІКИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ.....	84
Ткаченко К.В. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ.....	87
Хахула Б.В. МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	89
Хахула Б.В., Хахула Л.П. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ РИЗИКАМИ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	91
Хомовий С.М., Гаврик О.Ю. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ БУХГАЛТЕРА (ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ).....	94
Хомяк Н.В. СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОЇ СИСТЕМИ ОБЛІКОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ....	97
Шемігон О.І. ДО УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТОВИМИ ІННОВАЦІЯМИ ФІРМИ.....	100
Шепель І.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	103
Шепета С.В. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ ВИПАДКІВ ПРИ РОЗВ'ЯЗУВАННІ СКЛАДНИХ І НЕТИПОВИХ ПРОБЛЕМ ПІД ЧАС ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ.....	106
Якобчук В.П., Кратюк О.О. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ЯКОСТІ НАДАННЯ ВИСОКОСПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ.....	111
Ступка В.В., Варченко О.М. ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ СИСТЕМ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА.....	113
Dragan O.O. FINANCIAL BEHAVIOR OF HOUSEHOLDS IN CONDITIONS ECONOMIC INSTABILITY.....	117